

**NASTAVNI ZAVOD ZA
JAVNO ZDRAVSTVO
OSJEČKO - BARANJSKE
ŽUPANIJE**

Služba za javno zdravstvo

Teaching Institute of Public Health for the Osijek-Baranja County

Department of Public Health

31000 Osijek, Drinska 8, Croatia; telefon 031 225 700, telefax 031 206 870; e-mail: zzjz-os@os.htnet.hr

**PORODI U RODILIŠTIMA
U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2021. GODINI**

**CHILDBIRTHS IN HEALTHCARE INSTITUTIONS
IN OSIJEK-BARANJA COUNTY IN 2021**

Autori:

*Alen Imširović, dr.med. specijalizant javnozdravstvene medicine
Nikola Kraljik, dr.med. specijalist javnog zdravstva*

www.zzjosijek.hr

Osijek, svibanj 2022. godine

UVOD

Biološki opstanak i društveno-ekonomski prosperitet neke zajednice u prvome redu ovisi o broju rođenih, a na što značajno utječu organiziranost zdravstvenog sustava, gospodarska razvijenost i mjere populacijske politike u zemlji. Trudnoća je jedno od najznačajnijih i najzahtjevnijih razdoblja u životu žene i njene obitelji, a kroz svoje socijalne implikacije bitna je za društvo u cjelini. Organiziranu skrb za majke i djecu, kao posebno osjetljive skupine stanovništva, nalazimo danas kao jednu od temeljnih mjera socijalne i zdravstvene politike većine zemalja suvremenog svijeta.

U skladu s tim i Hrvatska se obvezala osigurati posebne mjere zaštite za majke i djecu, a u okviru svog zakonodavstva i prihvaćanjem međunarodnih sporazuma poput Konvencije o pravima djeteta i Milenijskih razvojnih ciljeva. Konvencija naglašava značaj pružanja zdravstvene skrbi svakom djetetu, na način i u uvjetima koje država članica UN-a najbolje može osigurati. Naglašeno je kako će se države potpisnice zalagati za smanjenje smrtnosti novorođenčadi i druge djece, pružati zdravstvenu pomoć svakom djetetu, boriti se protiv bolesti i neishranjenosti, osigurati prenatalnu i postnatalnu skrb, kao jednu od osnovnih mjera sigurnog majčinstva te razvijati preventivnu zdravstvenu skrb i savjetovaništva za roditelje i planiranje obitelji. Milenijski razvojni ciljevi usmjereni prema zaštiti zdravlja majki i djece globalno ističu važnost smanjenja smrtnosti majki u trudnoći, porodu ili babinjama te smrtnosti djece u prvim danima života i kroz dojenačko razdoblje.

Od pokazatelja uspješnosti zaštite zdravlja majki i djece najčešće se upotrebljavaju maternalna, perinatalna i dojenačka smrtnost.

Maternalna smrtnost u Hrvatskoj pa tako i u Osječko-baranjskoj županiji godinama je niska i svodi se na sporadične slučajeve kao u većini zapadnoeuropskih i posttranzicijskih zemalja. Pri tome je znakovito kako jednu šestinu ili 14,9% svih maternalnih smrti u razdoblju 1997. - 2020. godine u Hrvatskoj čine slučajevi u Osječko-baranjskoj županiji. U rodilištima u Osječko-baranjskoj županiji 2021. godine nije umrla nijedna žena od komplikacija u trudnoći, porođaju ili babinjama dok su u Hrvatskoj 2020. godine umrle 2 žene (MKB-10:O00-O99). Smanjenju smrtnosti djece u fetalnom i ranom neonatalnom razdoblju uz povoljne socijalno-gospodarske prilike i prosvjećenost stanovništva najviše doprinosi odgovarajuća antenatalna i partalna skrb.

Na temelju podataka o uzrocima smrti u perinatalnom i dojenačkom razdoblju u prošlom desetljeću nalazimo kako prevladavaju uzroci vezani uz komplikacije u trudnoći, prerani porod i posljedičnu nezrelost, te kako se određenim organizacijskim i tehnološkim poboljšanjima u neonatalnoj intenzivnoj njezi i terapiji može postići daljnje smanjenje smrtnosti.

Socijalno-medicinski čimbenici poput nižega obrazovnog statusa, izvanbračnog rađanja, starije dobi i adolescentne dobi, velikog broja poroda značajno su povezani s nepovoljnim perinatalnim ishodom. Utjecaj ovih čimbenika moguće je kompenzirati zdravstvenim prosvjećivanjem i dobrom antenatalnom skrbi, ali je u brizi za sigurno majčinstvo i dobrobit djece, a time i zdravlje naroda i njegov prosperitet u cjelini, uz zdravstveni sektor neophodno uključivanje i drugih sektora.

Pri korištenju podataka obvezno navesti izvor
- The users of this report are requested to quote the source of information

PORODI U RODILIŠTIMA OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE U 2021. GODINI

Na području Osječko-baranjske županije u 2021. godini radila su dva rodilišta: Klinički bolnički centar Osijek i Opća županijska bolnica Našice.

U 2021. godini u rodilištima Osječko-baranjske županije obavljeno je 2.365 poroda, odnosno 24 (1%) poroda više u odnosu na 2020. godinu (2.341). Ukupno je rođeno 2.426 djece, od toga 2.420 živorođene djece, odnosno 36 (1,5%) živorođene djece više u odnosu na 2020. godinu (2.384) i 6 mrtvorodjenih, a od živorođenih je u prvih sedam dana života ukupno umrlo 9 novorođenčadi (tablica 1).

Od ukupnog broja poroda, 2.304 (97,4%) bilo je s jednim djetetom i 61 (2,6%) porod s dvoje rođene djece (tablica 1).

Tablica 1.
BROJ PORODA PREMA ISHODU TRUDNOĆE U RODILIŠTIMA
OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE U 2021. GODINI

Broj djece u porodu	Broj poroda		Broj rođene djece						Umrlo	
			UKUPNO		živorođenih		mrtvorodjenih		novorođenčad 0-6 dana	
	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%
UKUPNO OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA										
jedno	2.304	97,4	2.304	95,1	2.298	99,7	6	0,3	4	0,17
dvoje	61	2,6	122	4,9	122	100,0			5	4,1
troje										
UKUPNO	2.365	100,0	2.426	100,0	2.420	99,8	6	0,2	9	0,37
KLINIČKI BOLNIČKI CENTAR OSIJEK										
jedno	1.909	97,2	1.909	94,6	1.903	99,7	6	0,3	4	0,21
dvoje	55	2,8	110	5,4	110	100,0			5	4,55
troje										
UKUPNO	1.964	100,0	2.019	100,0	2.013	99,7	6	0,3	9	0,45
OPĆA ŽUPANIJSKA BOLNICA NAŠICE										
jedno	395	98,5	395	97,1	395	97,1				
dvoje	6	1,5	12	2,9	12	2,9				
troje										
UKUPNO	401	100,0	407	100,0	407	100,0				

Izvor: temeljem individualnih prijava poroda prikupljenih u rodilištima OB Županije, 2021

Napomena: 2017. nastupila je promjena u izvještavanju u odnosu na prethodne godine i u načinu dostave podataka, Nacionalni javnozdravstveni informacijski sustav (NAJS) – HZJZ, 2021

RODILJE PREMA BROJU RANIJIH PORODA I POBAČAJA U RODILIŠTIMA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2021. GODINI

Od 2.365 roditelja u 2021. godini najviše je registriranih prvorođica 1.067 (45,1%), poroda drugih po redu bilo je 797 (33,7%), a žena s tri ili više ranijih poroda 161 (6,8%) (tablica 2).

U 2021. godini kod svih roditelja bio je poznat podatak o ranijim pobačajima, među kojima 1.896 ili 80,2% bez ranijeg pobačaja, 363 ili 15,3% s jednim pobačajem, 79 ili 3,3% s dva pobačaja i 27 ili 1,1% s tri i više ranijih pobačaja (tablica 2).

Tablica 2.

RODILJE PREMA BROJU RANIJIH PORODA I POBAČAJA U RODILIŠTIMA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2021. GODINI

		UKUPNO	Broj dosadašnjih poroda i pobačaja							
			0	1	2	3	4	5	6	7 i više
UKUPNO OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA										
Dosadašnji porodi	broj	2.365	1.067	797	340	88	39	16	10	8
	%	100	45,1	33,7	14,4	3,7	1,6	0,7	0,4	0,3
Dosadašnji pobačaji	broj	2.365	1.896	363	79	20	5	1	1	
	%	100	80,2	15,3	3,3	0,8	0,2	0,04	0,04	
KLINIČKI BOLNIČKI CENTAR OSLJEK										
Dosadašnji porodi	broj	1.964	924	655	264	69	29	11	5	7
	%	100	47,0	33,4	13,4	3,5	1,5	0,6	0,3	0,4
Dosadašnji pobačaji	broj	1.964	1.569	307	66	16	4	1	1	
	%	100	79,9	15,6	3,4	0,8	0,2	0,05	0,05	
OPĆA ŽUPANIJSKA BOLNICA NAŠICE										
Dosadašnji porodi	broj	401	143	142	76	19	10	5	5	1
	%	100	35,7	35,4	19,0	4,7	2,5	1,2	1,2	0,2
Dosadašnji pobačaji	broj	401	327	56	13	4	1			
	%	100	81,5	14,0	3,2	1,0	0,2			

Izvor: temeljem individualnih prijava poroda prikupljenih u rodilištima OB Županije, 2021

Napomena: 2017. nastupila je promjena u izvještavanju u odnosu na prethodne godine i u načinu dostave podataka, Nacionalni javnozdravstveni informacijski sustav (NAJS) – HZJZ, 2021

PORODI U RODILIŠTIMA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2021. GODINI PREMA DOBI MAJKE

Prema dobi majke najučestaliji su porodi u dobi od 30-34 godine, slijede porodi u dobi 25-29 godina, potom u dobi 35-39 godina. Udio roditelja u adolescentnoj dobi iznosio je 2,54%.

Prema dobi majke koje su prvi puta rađale najučestaliji su porodi u dobi od 25-29 godina, slijede porodi u dobi 30-34 godine, potom u dobi 20-24 godine. Udio roditelja u adolescentnoj dobi koje su prvi puta rađale u 2021. godini iznosio je 4,78% (tablica 3a i tablica 3b).

U rodilištima Osječko-baranjske županije kao i u Hrvatskoj, već niz godina bilježi se sve manji broj poroda u mlađim dobnim skupinama i porast u starijim dobnim skupinama. Socijalno-ekonomske prilike kod mladih, koji u sve kasnijoj dobi dobivaju mogućnost zapošljavanja kao i rješavanja stambenih pitanja te se posljedično sve kasnije odlučuju na stvaranje obitelji, dovode do toga da se sve manji broj žena odlučuje za rađanje u dobi koja je, prema biološkim i medicinskim kriterijima, optimalna za rađanje. U 2015. godini dolazi do promjene u dugogodišnjem rangu rađanja u odnosu na dob roditelja, a isti trend nastavlja se i u 2021. godini.

Tablica 3a.
RODILJE PREMA DOBI U RODILIŠTIMA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2021. GODINI

Rodilište		Dob								
		≤15	16-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	≥45	ukupno
OŽB Našice	broj	0	16	77	146	100	52	10	0	401
	%	0,00	3,99	19,20	36,41	24,94	12,97	2,49	0,00	100,0
KBC Osijek	broj	0	44	272	542	654	390	59	3	1.964
	%	0,00	2,24	13,85	27,60	33,30	19,86	3,00	0,15	100,0
Ukupno	broj	0	60	349	688	754	442	69	3	2.365
	%	0,00	2,54	14,76	29,09	31,88	18,69	2,92	0,13	100,0

Tablica 3b.
PRVOROTKE PREMA DOBI U RODILIŠTIMA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2021. GODINI

Rodilište		Dob								
		≤15	16-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	≥45	ukupno
OŽB Našice	broj	0	12	37	51	34	5	4	0	143
	%	0,00	8,39	25,87	35,66	23,78	3,50	2,80	0,00	100,0
KBC Osijek	broj	0	39	176	330	245	113	20	1	924
	%	0,00	4,22	19,05	35,71	26,52	12,23	2,16	0,11	100,0
Ukupno	broj	0	51	213	381	279	118	24	1	1.067
	%	0,00	4,78	19,96	35,71	26,15	11,06	2,25	0,09	100,0

PORODNA TEŽINA ŽIVOROĐENIH U RODILIŠTIMA U OSJEČKO-BARANJSKOJ-ŽUPANIJI U 2021. GODINI

Prema porodnoj težini, kao jednom od pokazatelja perinatalne skrbi ali i socijalno-gospodarskih prilika, Osječko-baranjska županija ne razlikuje se značajno od Hrvatske, zapadnoeuropskih ni većine post-tranzicijskih zemalja. Udio živorođenih porodne težine ≥ 2.500 grama iznosio je u 2021. godini u rodilištima Osječko-baranjske županije 91,3% (2.209) (tablica 4), dok je udio u Hrvatskoj u 2020. iznosio 94,79%. Najviše je živorođenih porodne težine 3.000 – 3.499 grama, njih 862, tj. 35,6%, (u Hrvatskoj 2019. godine 12.896, odnosno 35,7%). Udio rođenih niske porodne težine (živorođeni porodne težine ispod 2.500 grama) u rodilištima Osječko-baranjske županije u 2021. godini iznosio je 8,7% (211 živorođenih) što je nešto više u odnosu na udio u Hrvatskoj u 2020. godini (5,2%), a koji ne odstupa od dugogodišnjeg kretanja oko 5%.

Udio živorođene ženske djece porodne težine ≥ 2.500 grama iznosio je u 2021. godini u rodilištima Osječko-baranjske županije 90,1% (1.006), a najviše je živorođenih porodne težine 3.000 – 3.499 grama 432 (38,7%). Udio rođenih niske porodne težine (živorođeni porodne težine ispod 2.500 grama iznosi 9,9% (111 živorođene ženske djece) (tablica 4a).

Udio živorođene muške djece porodne težine ≥ 2.500 grama iznosio je u 2021. godini u rodilištima Osječko-baranjske županije 92,3% (1.203), a najviše je živorođenih porodne težine 3.500 – 3.999 grama 441 (33,8%). Udio rođenih niske porodne težine (živorođeni porodne težine ispod 2.500 grama iznosi 7,7% (100 živorođene muške djece) (tablica 4b).

Tablica 4.

ŽIVOROĐENA DJECA PREMA TEŽINI PRI ROĐENJU I DOBI MAJKE U RODILIŠTIMA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2021. GODINI - ukupno

Težina novorođenčeta	UKUPNO	Dob majke								
		≤ 15 g.	16-19 g.	20-24 g.	25-29 g.	30-34 g.	35-39 g.	40-44 g.	45-49 g.	50 i više
ispod 500 g %	2 0,1			1 50,0			1 50,0			
500 - 999 g %	15 0,6			2 13,3	4 26,7	7 46,7	2 13,3			
1000 - 1499 g %	38 1,6		1 2,6	6 15,8	13 34,2	14 36,8	3 7,9	1 2,6		
1500 - 1999 g %	52 2,1		2 3,8	10 19,2	14 26,9	17 32,7	9 17,3			
2000 - 2499 g %	104 4,3		3 2,9	9 8,7	26 25,0	42 40,4	18 17,3	6 5,8		
2500 - 2999 g %	370 15,3		15 4,1	61 16,5	118 31,9	94 25,4	71 19,2	11 3,0		
3000 - 3499 g %	862 35,6		19 2,2	128 14,8	256 29,7	267 31,0	167 19,4	22 2,6	3 0,3	
3500 - 3999 g %	750 31,0		18 2,4	112 14,9	213 28,4	250 33,3	133 17,7	24 3,2		
4000 - 4499 g %	197 8,1		2 1,0	22 11,2	54 27,4	75 38,1	38 19,3	6 3,0		
4500 - 4999 g %	29 1,2			4 13,8	4 13,8	14 48,3	7 24,1			
5000 g i više %	1 0,04							1 100,0		
Nepoznato %										
UKUPNO %	2.420 100,0		60 2,5	355 14,7	702 29,0	780 32,2	449 18,6	71 2,9	3 0,1	

Tablica 4a.

ŽIVOROĐENA DJECA PREMA TEŽINI PRI ROĐENJU I DOBI MAJKE U RODILIŠTIMA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2021. GODINI - *spol ženski*

Težina novorođenčeta	UKUPNO	Dob majke								
		≤15 g.	16-19 g.	20-24 g.	25-29 g.	30-34 g.	35-39 g.	40-44 g.	45-49 g.	50 i više
ispod 500 g %										
500 - 999 g %	7 0,6			1 14,3	2 28,6	4 57,1				
1000 - 1499 g %	21 1,9			3 14,3	6 28,6	9 42,9	2 9,5	1 4,8		
1500 - 1999 g %	24 2,1		2 8,3	5 20,8	7 29,2	7 29,2	3 12,5			
2000 - 2499 g %	59 5,3			5 8,5	14 23,7	25 42,4	13 22,0	2 3,4		
2500 - 2999 g %	198 17,7		8 4,0	33 16,7	68 34,3	51 25,8	34 17,2	4 2,0		
3000 - 3499 g %	432 38,7		12 2,8	62 14,4	134 31,0	128 29,6	85 19,7	9 2,1	2 0,5	
3500 - 3999 g %	309 27,7		9 2,9	39 12,6	88 28,5	113 36,6	51 16,5	9 2,9		
4000 - 4499 g %	61 5,5		1 1,6	4 6,6	18 29,5	27 44,3	9 14,8	2 3,3		
4500 - 4999 g %	5 0,4					3 60,0	2 40,0			
5000 g i više %	1 0,1							1 100,0		
Nepoznato %										
UKUPNO %	1.117 100,0		32 2,9	152 13,6	337 30,2	367 32,9	199 17,8	28 2,5	2 0,2	

Tablica 4b.

ŽIVOROĐENA DJECA PREMA TEŽINI PRI ROĐENJU I DOBI MAJKE U RODILIŠTIMA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2021. GODINI - *spol muški*

Težina novorođenčeta	UKUPNO	Dob majke								
		≤15 g.	16-19 g.	20-24 g.	25-29 g.	30-34 g.	35-39 g.	40-44 g.	45-49 g.	50 i više
ispod 500 g %	2 0,2			1 50,0			1 50,0			
500 - 999 g %	8 0,6			1 12,5	2 25,0	3 37,5	2 25,0			
1000 - 1499 g %	17 1,3		1 5,9	3 17,6	7 41,2	5 29,4	1 5,9			
1500 - 1999 g %	28 2,1			5 17,9	7 25,0	10 35,7	6 21,4			
2000 - 2499 g %	45 3,5		3 6,7	4 8,9	12 26,7	17 37,8	5 11,1	4 8,9		
2500 - 2999 g %	172 13,2		7 4,1	28 16,3	50 29,1	43 25,0	37 21,5	7 4,1		
3000 - 3499 g %	430 33,0		7 1,6	66 15,3	122 28,4	139 32,3	82 19,1	13 3,0	1 0,2	
3500 - 3999 g %	441 33,8		9 2,0	73 16,6	125 28,3	137 31,1	82 18,6	15 3,4		
4000 - 4499 g %	136 10,4		1 0,7	18 13,2	36 26,5	48 35,3	29 21,3	4 2,9		
4500 - 4999 g %	24 1,8			4 16,7	4 16,7	11 45,8	5 20,8			
5000 g i više %										
Nepoznato %										
UKUPNO %	1.303 100,0		28 2,1	203 15,6	365 28,0	413 31,7	250 19,2	43 3,3	1 0,1	

Tablica 5.

ŽIVOROĐENA DJECA PREMA TEŽINI PRI ROĐENJU I DOBI MAJKE U KBC OSIJEK U 2021. GODINI
- ukupno

Težina novorođenčeta	UKUPNO	Dob majke								
		≤15 g.	16-19 g.	20-24 g.	25-29 g.	30-34 g.	35-39 g.	40-44 g.	45-49 g.	50 i više
ispod 500 g %	2 0,1			1 50,0			1 50,0			
500 - 999 g %	15 0,7			2 13,3	4 26,7	7 46,7	2 13,3			
1000 - 1499 g %	38 1,9		1 2,6	6 15,8	13 34,2	14 36,8	3 7,9	1 2,6		
1500 - 1999 g %	51 2,5		2 3,9	10 19,6	13 25,5	17 33,3	9 17,6			
2000 - 2499 g %	99 4,9		3 3,0	7 7,1	24 24,2	41 41,4	18 18,2	6 6,1		
2500 - 2999 g %	304 15,1		12 3,9	44 14,5	97 31,9	80 26,3	62 20,4	9 3,0		
3000 - 3499 g %	679 33,7		15 2,2	92 13,5	181 26,7	225 33,1	145 21,4	18 2,7	3 0,4	
3500 - 3999 g %	623 30,9		9 1,4	91 14,6	173 27,8	217 34,8	112 18,0	21 3,4		
4000 - 4499 g %	176 8,7		2 1,1	20 11,4	45 25,6	66 37,5	37 21,0	6 3,4		
4500 - 4999 g %	26 1,3			4 15,4	4 15,4	11 42,3	7 26,9			
5000 g i više %										
Nepoznato %										
UKUPNO %	2.013 100,0		44 2,2	277 13,8	554 27,5	678 33,7	396 19,7	61 3,0	3 0,1	

Tablica 5a.

ŽIVOROĐENA DJECA PREMA TEŽINI PRI ROĐENJU I DOBI MAJKE U KBC OSIJEK U 2021. GODINI

- spol ženski

Težina novorođenčeta	UKUPNO	Dob majke								
		≤15 g.	16-19 g.	20-24 g.	25-29 g.	30-34 g.	35-39 g.	40-44 g.	45-49 g.	50 i više
ispod 500 g %										
500 - 999 g %	7 0,8			1 14,3	2 28,6	4 57,1				
1000 - 1499 g %	21 2,3			3 14,3	6 28,6	9 42,9	2 9,5	1 4,8		
1500 - 1999 g %	23 2,5		2 8,7	5 21,7	6 26,1	7 30,4	3 13,0			
2000 - 2499 g %	57 6,1			4 7,0	13 22,8	25 43,9	13 22,8	2 3,5		
2500 - 2999 g %	166 17,9		7 4,2	23 13,9	58 34,9	47 28,3	27 16,3	4 2,4		
3000 - 3499 g %	346 37,3		9 2,6	48 13,9	96 27,7	110 31,8	74 21,4	7 2,0	2 0,6	
3500 - 3999 g %	251 27,1		4 1,6	29 11,6	69 27,5	97 38,6	43 17,1	9 3,6		
4000 - 4499 g %	53 5,7		1 1,9	3 5,7	14 26,4	25 47,2	8 15,1	2 3,8		
4500 - 4999 g %	3 0,3					1 33,3	2 66,6			
5000 g i više %										
Nepoznato %										
UKUPNO %	927 100,0		23 2,5	116 12,5	264 28,5	325 35,1	172 18,6	25 2,7	2 0,2	

Tablica 5b.

ŽIVOROĐENA DJECA PREMA TEŽINI PRI ROĐENJU I DOBI MAJKE U KBC OSIJEK U 2021. GODINI

- spol muški

Težina novorođenčeta	UKUPNO	Dob majke								
		≤15 g.	16-19 g.	20-24 g.	25-29 g.	30-34 g.	35-39 g.	40-44 g.	45-49 g.	50 i više
ispod 500 g %	2 0,2			1 50,0			1 50,0			
500 - 999 g %	8 0,7			1 12,5	2 25,0	3 37,5	2 25,0			
1000 - 1499 g %	17 1,6		1 5,9	3 17,6	7 41,2	5 29,4	1 5,9			
1500 - 1999 g %	28 2,6			5 17,9	7 25,0	10 35,7	6 21,4			
2000 - 2499 g %	42 3,9		3 7,1	3 7,1	11 26,2	16 38,1	5 11,9	4 9,5		
2500 - 2999 g %	138 12,7		5 3,6	21 15,2	39 28,3	33 23,9	35 25,4	5 3,6		
3000 - 3499 g %	333 30,7		6 1,8	44 13,2	85 25,5	115 34,5	71 21,3	11 3,3	1 0,3	
3500 - 3999 g %	372 34,3		5 1,3	62 16,7	104 28,0	120 32,3	69 18,5	12 3,2		
4000 - 4499 g %	123 11,3		1 0,8	17 13,8	31 25,2	41 33,3	29 23,6	4 3,3		
4500 - 4999 g %	23 2,1			4 17,4	4 17,4	10 43,5	5 21,7			
5000 g i više %										
Nepoznato %										
UKUPNO %	1.086 100,0		21 1,9	161 14,8	290 26,7	353 32,5	224 20,6	36 3,3	1 0,1	

Tablica 6.

ŽIVOROĐENA DJECA PREMA TEŽINI PRI ROĐENJU I DOBI MAJKE U OŽB NAŠICE U 2021. GODINI

- ukupno

Težina novorođenčeta	UKUPNO	Dob majke								
		≤15 g.	16-19 g.	20-24 g.	25-29 g.	30-34 g.	35-39 g.	40-44 g.	45-49 g.	50 i više
ispod 500 g %										
500 - 999 g %										
1000 - 1499 g %										
1500 - 1999 g %	1 0,2				1 100,0					
2000 - 2499 g %	5 1,2			2 40,0	2 40,0	1 20,0				
2500 - 2999 g %	66 16,2		3 4,5	17 25,8	21 31,8	14 21,2	9 13,6	2 3,0		
3000 - 3499 g %	183 45,0		4 2,2	36 19,7	75 41,0	42 23,0	22 12,0	4 2,2		
3500 - 3999 g %	127 31,2		9 7,1	21 16,5	40 31,5	33 26,0	21 16,5	3 2,4		
4000 - 4499 g %	21 5,2			2 9,5	9 42,9	9 42,9	1 4,8			
4500 - 4999 g %	3 0,7					3 100,0				
5000 g i više %	1 0,2							1 100,0		
Nepoznato %										
UKUPNO %	407 100,0		16 3,9	78 19,2	148 36,4	102 25,1	53 13,0	10 2,5		

Tablica 6a.

ŽIVOROĐENA DJECA PREMA TEŽINI PRI ROĐENJU I DOBI MAJKE U OŽB NAŠICE U 2021. GODINI

- spol ženski

Težina novorođenčeta	UKUPNO	Dob majke								
		≤15 g.	16-19 g.	20-24 g.	25-29 g.	30-34 g.	35-39 g.	40-44 g.	45-49 g.	50 i više
ispod 500 g %										
500 - 999 g %										
1000 - 1499 g %										
1500 - 1999 g %	1 0,5				1 100,0					
2000 - 2499 g %	2 1,1			1 50,0	1 50,0					
2500 - 2999 g %	32 16,8		1 3,1	10 31,3	10 31,3	4 12,5	7 21,9			
3000 - 3499 g %	86 45,3		3 3,5	14 16,3	38 44,2	18 20,9	11 12,8	2 2,3		
3500 - 3999 g %	58 30,5		5 8,6	10 17,2	19 32,8	16 27,6	8 13,8			
4000 - 4499 g %	8 4,2			1 12,5	4 50,0	2 25,0	1 12,5			
4500 - 4999 g %	2 1,1					2 100,0				
5000 g i više %	1 0,5							1 100,0		
Nepoznato %										
UKUPNO %	190 100,0		9 4,7	36 18,9	73 38,4	42 22,1	27 14,2	3 1,6		

Tablica 6b.

ŽIVOROĐENA DJECA PREMA TEŽINI PRI ROĐENJU I DOBI MAJKE U OŽB NAŠICE U 2021. GODINI

- spol muški

Težina novorođenčeta	UKUPNO	Dob majke								
		≤15 g.	16-19 g.	20-24 g.	25-29 g.	30-34 g.	35-39 g.	40-44 g.	45-49 g.	50 i više
ispod 500 g %										
500 - 999 g %										
1000 - 1499 g %										
1500 - 1999 g %										
2000 - 2499 g %	3 1,4			1 33,3	1 33,3	1 33,3				
2500 - 2999 g %	34 15,7		2 5,9	7 20,6	11 32,4	10 29,4	2 5,9	2 5,9		
3000 - 3499 g %	97 44,7		1 1,0	22 22,7	37 38,1	24 24,7	11 11,3	2 2,1		
3500 - 3999 g %	69 31,8		4 5,8	11 15,9	21 30,4	17 24,6	13 18,8	3 4,3		
4000 - 4499 g %	13 6,0			1 7,7	5 38,5	7 53,8				
4500 - 4999 g %	1 0,5					1 100,0				
5000 g i više %										
Nepoznato %										
UKUPNO %	217 100,0		7 3,2	42 19,4	75 34,6	60 27,6	26 12,0	7 3,2		

Izvor: temeljem individualnih prijava poroda prikupljenih u rodilištima OB Županije, 2021.

POKAZATELJI ANTENATALNE SKRBI U RODILJA U RODILIŠTIMA OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE 2021.

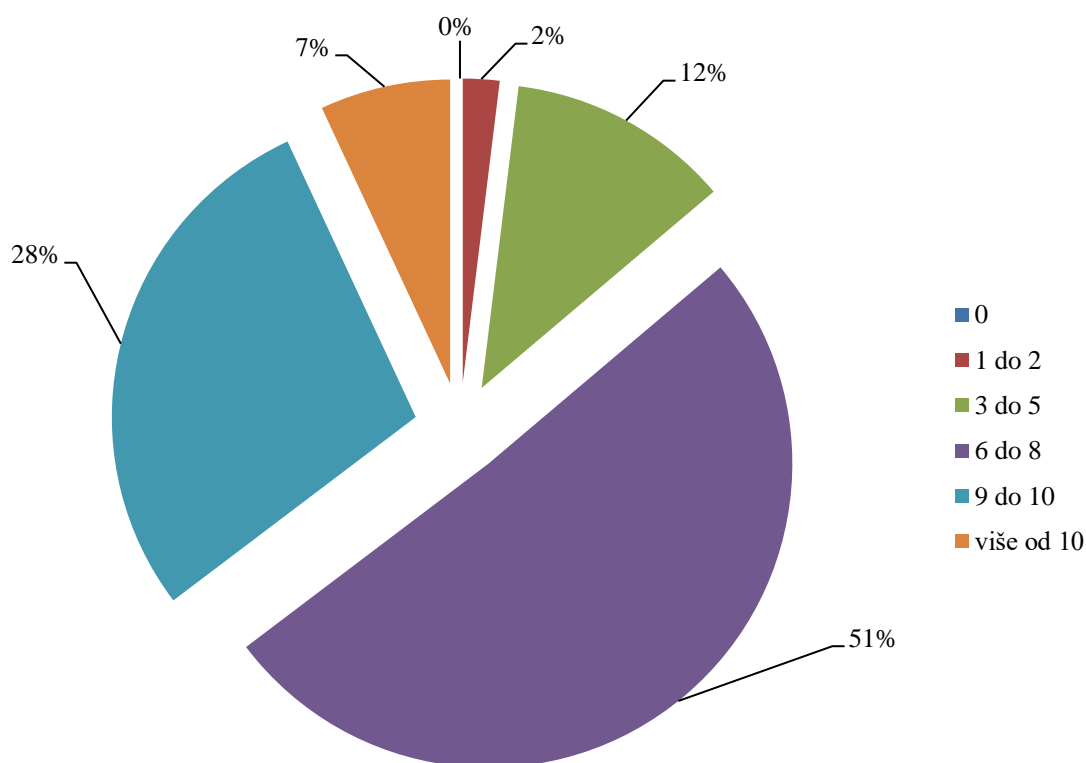
Na sam tijek i ishod trudnoće i poroda utječe niz čimbenika, od bioloških do onih socijalne i gospodarske prirode. Kvalitetna antenatalna skrb, koja podrazumijeva odgovarajući broj pregleda u trudnoći i vremena kada su obavljani, može utjecati na tijek i ishod trudnoće (slika 1-3).

U 2021. godini prema rodilišnim podacima, udio rodilja s 1-2 pregleda u trudnoći bio je 1,9% (46 rodilja), a s 3-5 pregleda u trudnoći 11,9% (281). Kao ni u 2020. godini, u 2021. godini nije zabilježeno rodilja s nepoznatim brojem antenatalnih kontrola, a što je bio slučaj prethodnih godina.

Broj rodilja s optimalnom antenatalnom skrbi, odnosno standardnim brojem pregleda u trudnoći (prema preporuci struke i Programu mjera zdravstvene zaštite to je 9 i više pregleda) iznosio je 35,3% odnosno 835 rodilja, dok je udio rodilja sa 6-8 pregleda u trudnoći iznosio 50,9% odnosno 1203 rodilje (slika 1 i tablica 7). Vrijeme prvog pregleda u trudnoći kao pokazatelja kvalitete antenatalne skrbi, a sukladno Programu mjera zdravstvene zaštite, u dobro kontroliranim trudnoćama trebalo bi biti do 10. tjedna trudnoće.

Prvi pregled u ranoj trudnoći obavilo je 85,9% (2.032) rodilja, i to do 8. tjedna 30,1% (712), a od 9. do 12. tjedna 55,8% (1.320) rodilja. Nakon 22. tjedna trudnoće prvi pregled obavilo je 1,7% (39) rodilja (slika 2).

Slika 1.
RODILJE PREMA BROJU ANTENATALNIH PREGLEDA U RODILIŠTIMA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2021. GODINI

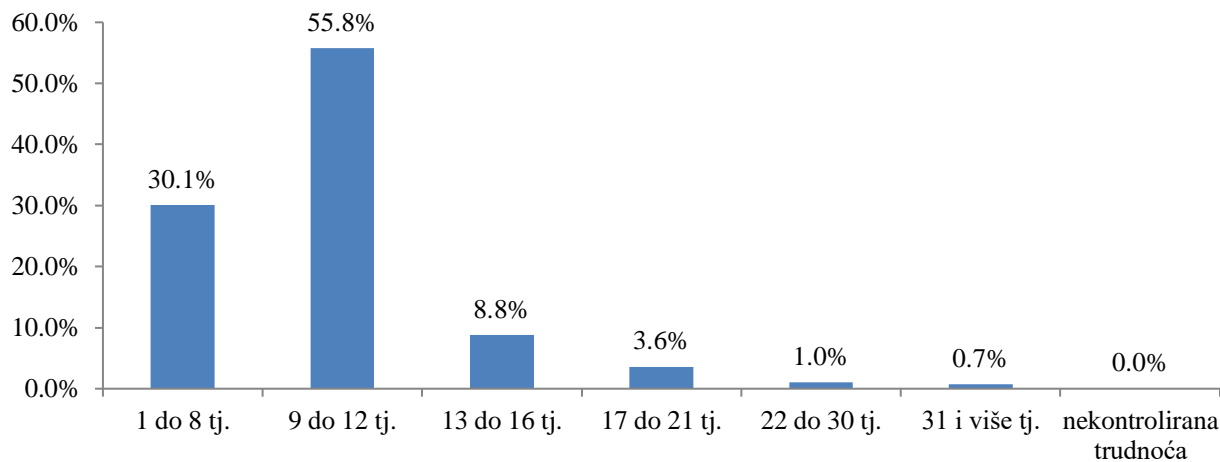
Tablica 7.

RODILJE PREMA BROJU ANTENATALNIH PREGLEDA U RODILIŠTIMA OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2021. GODINI

broj antenatalnih pregleda	broj	%
nepoznato	0	0,0
0	0	0,0
1 do 2	46	1,9
3 do 5	281	11,9
6 do 8	1203	50,9
9 do 10	671	28,4
više od 10	164	6,9
ukupno	2365	100,0

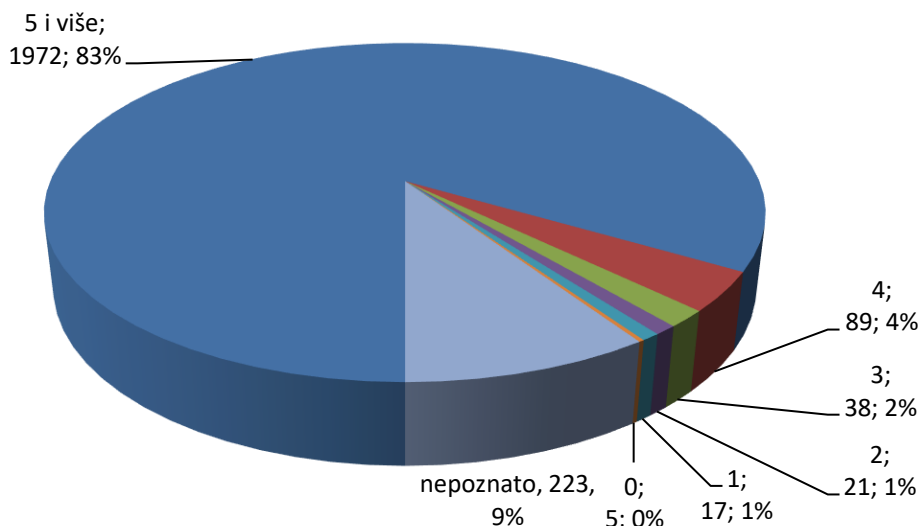
Slika 2.

RODILJE PO VREMENU PRVOG PREGLEDA U RODILIŠTIMA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2021. GODINI

Slika 3.

RODILJE PREMA BROJU ULTRAZVUČNIH PREGLEDA U RODILIŠTIMA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2021. GODINI

PORODI PO NAČINU ZAVRŠETKA U RODILIŠTIMA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2021. GODINI

U 2021. godini 654 poroda dovršena su carskim rezom odnosno 27,65% poroda (632 carska reza u 2020. godini; 27% poroda). Među porodima bilo je i 3 dovršena vakuum ekstrakcijom i 1 na zadak vaginalno. Spontanih je poroda bilo 1.707 odnosno činili su 72,18% svih poroda (slika 4).

U 495 rodilja (20,93%) porod je bio s epiziotomijom.

U nekoliko prethodnih godina zabilježen je trend porasta dovršenja poroda carskim rezom. U 2018. godini je iznosio 254/1000 živorođenih, (u 2017. godini je iznosio 274/1000 živorođenih, u 2016. godini je iznosio 286/1000 živorođenih, 2015. godini je iznosio 283/1000 živorođenih, 2014. godini je iznosio 264/1000 živorođenih, 2013. godini je iznosio 259/1000 živorođenih, 2012. godini je iznosio 245/1000 živorođenih, 2011. godini iznosio je 227/1000 živorođenih, 2010. godine je iznosio 225/1000 živorođenih, 2009. godine je iznosio 221/1000 živorođenih, 2008. godine 203/1000 živorođenih, 2007. godine je iznosio 216/1000 živorođenih, 2006. godine 198/1000 živorođenih i 2005. godine 178/1000 živorođenih).

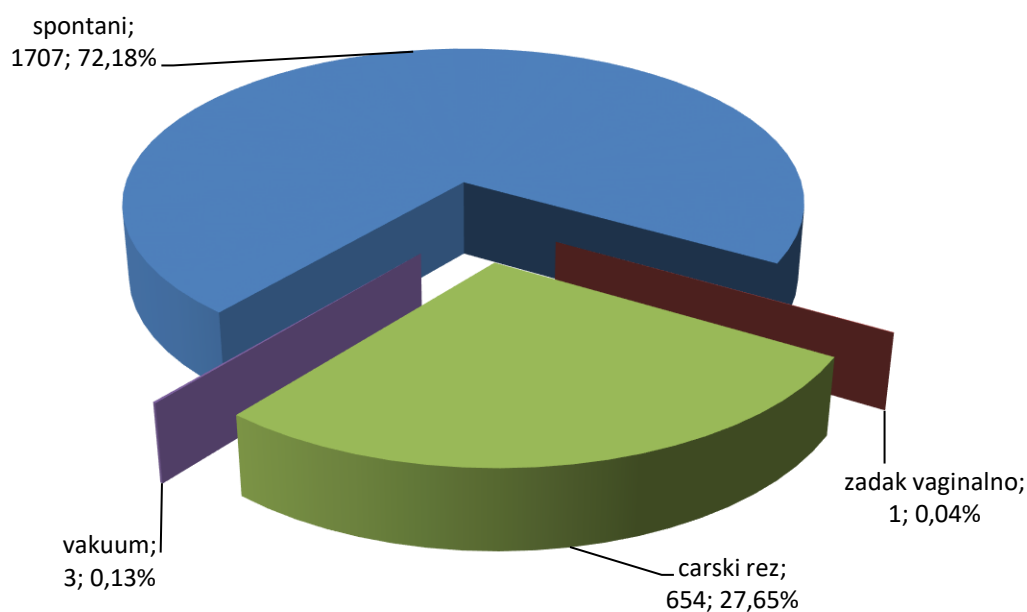
U 2019. godini iznosio je 242/1000 živorođenih, u 2020. godini 265/1000 živorođenih, a u 2021. godini 270/1000 živorođenih, stopa izračunata na rodilišne podatke (slika 5).

Trend operativnog dovršenja poroda u većini zemalja raste. Problem porasta broja carskih rezova povezuje se s tumačenjem prava pacijenata na slobodan izbor, odnosno utjecajem volje roditelja na odluku o načinu dovršenja poroda čak i onda kad operativan način dovršenja poroda nije stručno opravdan, ali i povećanim oprezom struke vezano uz sve češće tužbe za eventualnu stručnu grešku u trudnica s komplikacijama u trudnoći i/ili porodu i nepovoljnim perinatalnim ishodom.

Primjena carskog reza isključivo prema stručnim smjernicama i „vraćanje“ prirodnom spontanom porodu, ukoliko drugačiji postupak nije neophodan, ipak predstavlja pozitivan pomak nakon višegodišnjeg trenda porasta dovršenja poroda operativnim putem.

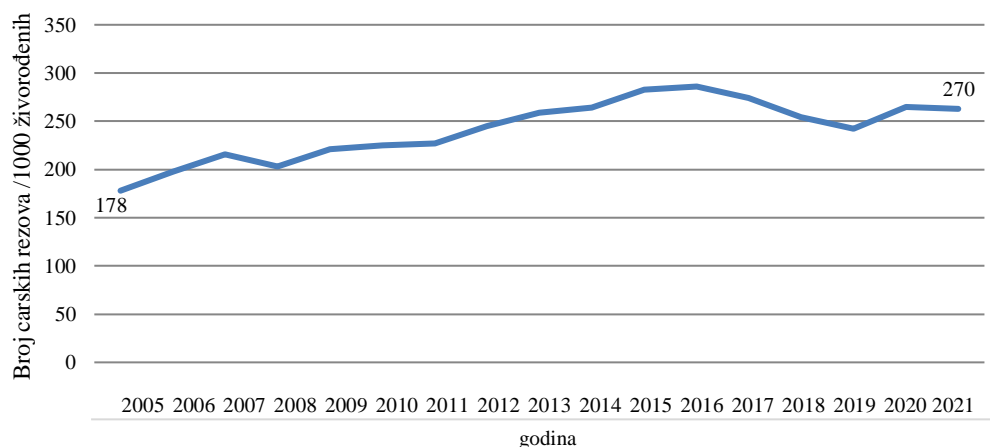
Slika 4.

PORODI PO NAČINU ZAVRŠETKA U RODILIŠTIMA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2021. GODINI

Slika 5.

CARSKI REZOVİ KAO NAČIN DOVRŠENJA PORODA U RODILIŠTIMA OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE U RAZDOBLJU 2005.-2021. GODINE (stopa na 1.000 živorođenih)

PERINATALNA SMRTNOST U RODILIŠTIMA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2021. GODINI

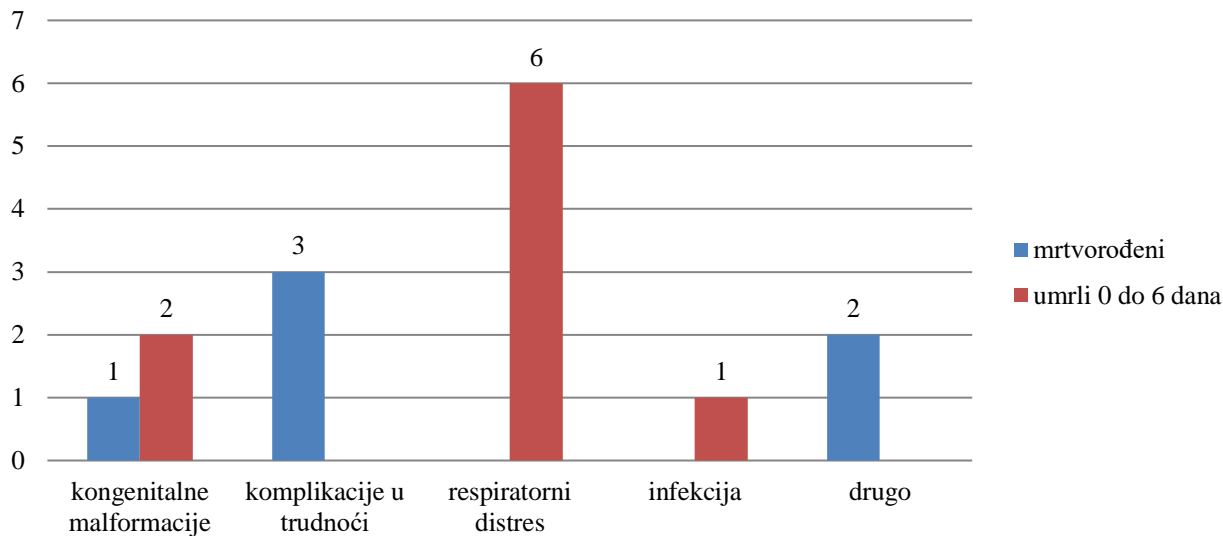
Perinatalna smrtnost predstavlja važan pokazatelj zdravstvene skrbi kao i utjecaja društvenih i gospodarskih prilika u nekoj zemlji ili nekom području. Od 2001. godine uveden je u Hrvatskoj novi obrazac prijave poroda te poseban obrazac za prijavu perinatalne smrti. Nova evidencija omogućava procjenu utjecaja medicinske skrbi na ishod – porod djeteta i stanje majke nakon poroda (broj kliničkih i ultrazvučnih pregleda u trudnoći; vrijeme prvog pregleda; način početka i završetka poroda; sudjelovanje medicinskog osoblja pri porodu itd.). Osim osnovnih medicinskih značajki koje mogu utjecati na ishod poroda na obrascu su i neke biološke (dob, antropometrijske mjere) i socijalne značajke (bračnost, obrazovanje, zanimanje, radni status, životne navike poput pušenja, uzimanja alkohola ili psihoaktivnih droga). Navedene značajke mogu se pratiti i prema zdravstvenim ustanovama odnosno prema tipu ustanove (klinička, županijska i izvanbolnička rodilišta) te utvrđene razlike između ustanova koristiti u poboljšanju kvalitete skrbi i perinatalnog ishoda.

Odabrani pokazatelji perinatalne skrbi prikazani su tablicama 1.-3. i slikama 1.-5.

U 2021. godini u rodilištima Osječko-baranjske županije perinatalno je umrlo 15 djece, odnosno 6 mrtvorodenja i 9 umrlih novorođenčadi u prvih 7 dana života. Od 6 mrtvorodenja, svih 6 bilo je iz jednoplodnih trudnoća. Od 9 umrlih novorođenčadi u prvih 7 dana života, 4 je bilo iz jednoplodnih trudnoća i 5 iz blizanačkih trudnoća (tablica 1). Vodeći uzroci mrtvorodenja poremećaji su povezani s komplikacijama u trudnoći, najčešće povezane s patologijom posteljice te kongenitalne malformacije. Uzroci su ranih neonatalnih smrti respiratorni distres, kongenitalne malformacije i infekcije (slika 6).

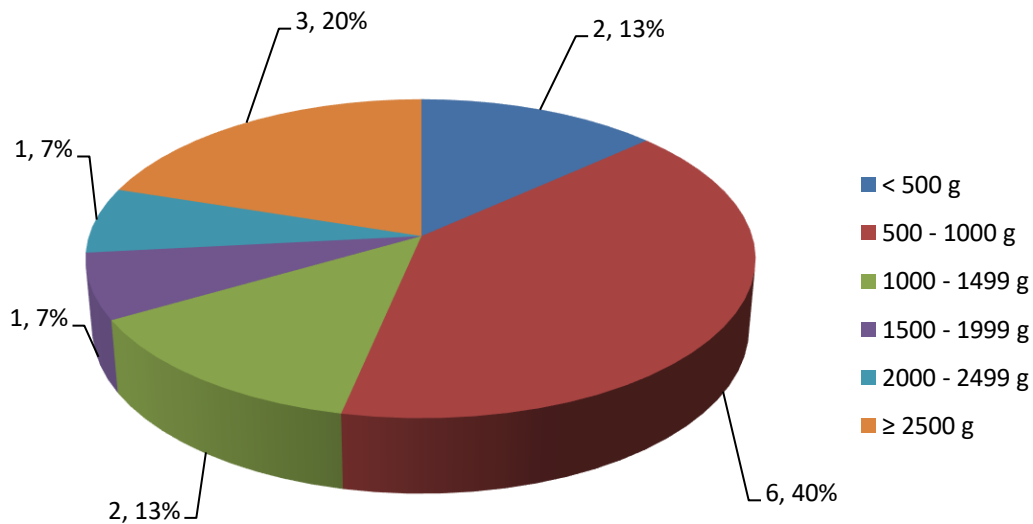
Slika 6.

PERINATALNO UMRLI PREMA UZROCIMA SMRTI U RODILIŠTIMA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2021. GODINI

Slika 7.

UDIO PERINATALNO UMRLIH U RODILIŠTIMA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI 2021. GODINE PREMA PORODNOJ TEŽINI

Izvor podataka: Prijava perinatalne smrti i List poroda, 2021

MATERNALNA SMRTNOST U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2020.

U rodilištima u Osječko-baranjskoj županiji 2021. godine, nije umrla nijedna žena od komplikacija u trudnoći, porođaju ili babinjama (MKB-10: O00-O99). U Hrvatskoj su u 2020. godini zbog komplikacija u trudnoći, porodu ili babinju umrle 2 žene, jedna od izravnog porodničkog uzroka (embolija plodnom vodom), a druga u trudnoći, zbog akutnog pankreatitisa, a ujedno je bila COVID-19-pozitivna prije poroda. Ukupna maternalna smrtnost iznosila je 5,5/100.000 živorođenih. U 2019. i 2020. godini također su zabilježene dvije maternalne smrti, a u 2017. i 2018. godini u Hrvatskoj nije zabilježena nijedna smrt u trudnoći, porodu ili babinju (tablica 8).

Tablica 8.

MATERNALNA SMRTNOST U HRVATSKOJ I OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI 1997. – 2021*. GODINE

Godina <i>Year</i>	Hrvatska		Osječko-baranjska	
	broj umrlih majki <i>(Maternal deaths)</i>	Živorodeni <i>Live births</i>	broj umrlih majki <i>(Maternal deaths)</i>	Živorodeni <i>Live births</i>
1997	6	55.501	2	4.267
1998	3	47.068	0	3.514
1999	5	45.179	2	3.488
2000	3	43.746	0	3.280
2001	1	40.993	0	3.108
2002	4	40.094	0	2.998
2003	3	39.668	0	2.794
2004	3	40.307	1	2.804
2005	3	42.492	0	3.061
2006	4	41.446	1	2.928
2007	6	41.910	0	2.869
2008	3	43.753	0	2.991
2009	6	44.515	2	3.317
2010	4	43.361	0	2.856
2011	4	41.197	0	2.835
2012	3	41.771	0	2.919
2013	2	39.939	0	2.786
2014	1	39.566	0	2.789
2015	1	37.241	1	2.611
2016	1	37.493	1	2.445
2017	0	36.581	0	2.414
2018	0	37.277	0	2.375
2019	2	36.135	0	2.315
2020	2	36.166	0	2.384
2021*			0	2.420

Izvor: temeljem individualnih prijava poroda prikupljenih u rodilištima Hrvatske

* rodilišni podaci uključuju sve porode u zdravstvenim ustanovama, neovisno o državi stalnog prebivališta majke

 Pri korištenju podataka obavezno navesti izvor
 - The users of this report are requested to quote the source of information